

bližnjega zaraditega izmišljotine, obrekovanja, laži kovati, ter njih oblastnijam, sodnijam dopošljati, da bi ga s tem ob službo in kruh spravil, in sicer edino zato, ker ta svojega tilnika pred duhovnikom Ogrizekom, uklonil in se po njegovih preneumnih ukazih ni ravnal in to storiti nikakor ni mogel! A ker Ogrizek s tem svoj hudoben namen še ne doseže, nahujška in zapelja k hudobiji črni vesti celo župnijo, ter hoče na vsak način svoj hudoben naklep doseči (celo med krščanskim pravilom) to je bližnjega ob službo in kruh spraviti, po mogočnosti učiniti in navrh ga še po časnikih za „steklega psa in steklega sovražnika našega kmeta“ imenuje. — Sv. pismo, imenovano Ecclesiastik, knjiga Tegus Sirah v 34. poglavju, 25. in 26. vrsta pa se glasi: „Kruh ubogega je življenje ubožega; kedor tega ob kruh spravi, je morilec!“ Potem: „Kedo istega človeka, (siromaka) kruha oropa, ki si ga je v potu svojega obraza prislužil, je enak tistemu, ki je svojega bližnjega umoril!“ — Toraj nedolžni svetnik Franc Ogrizek, odgovori: kedo je po sv. pismu „morilec?“ in kedo je svojega „bližnjega umoril?“ —

pa dobi tudi dobro čtivo, ki služi njemu in njegovi družini.

Prosimo tedaj vse naše somišljenike ter prijatelje, da se čimpreje naročijo na

## „Štajerčev kmetijski koledar“.

Posiljal se bode ali proti naprej-plačilu ali pa po poštenem povzetju.

Obenem opozarjamo naše trgovce in obrtnike na važnost

## inzeratov

v našem koledarju. Inzerati se prav po ceni računijo in kdor je lansko leto inzeriral, ta bode gotovo to tudi letos storil.

## Vsi na delo

tedaj za naš kmetijski napredni koledar.

## Boj proti nemški šoli v Hrastniku.

Piše se nam z dne 10. septembra 1908 sledeče:

Danes ponoči se je pri nas plakato v stoterih izvodi na vseh mogočih krajih prilepilo. Ti plakati so imeli sledečo vsebino:

„Slovenskim staršem! Najrši greh, da, zločin store starši, ako pošiljajo svoje otroke v tujo šolo, kjer ni učni jezik naš mili jezik slovenski. Slovenske otroke v slovenske šole! V tuji (nemški) šoli se izgubi slovensko dete popolnoma, otopi duševno, pravno in narodno! Ne nauči se ničesar: niti tujega niti materinega jezika; za življenje potrebnega ne pridobi ničesar, saj ne razume, kaj razlaga učitelj. Prava vzgoja in izobrazba je mogoča le na podlagi materinega jezika. Slovensko dete spada v slovensko šolo! Kdor bi otroku zadal rano na roki ali nogi, bi bil zločinec. Toda še veliko večji greh je, ako dajo zaslepljeni starši svoje otroke mučiti in trpinčiti v šolo, katere učni jezik je nemški, in ne v šolo, katere učni jezik je slovenski. Težje se pregreši nad svojimi otroki, težje se zagreši nad svojim narodom, kdor še vedno pušča v nemar pravice svojega materinega jezika. Slovenska deca spada v slovensko šolo! Zatorej izvršuj vsak svojo narodno dolžnost, poučuj z vsemi sredstvi usmiljenja vredne, zaslepljene starše, ki bi hoteli pri novem vpisovanju zopet privedi nevedno in slabotno deco v drugo šolo, kakor v slovensko, ki bi zopet hoteli dati mučiti in uničevati svojo deco na duhu in telesu! Prav posebno prosimo starše, da po nobeni ceni ne vpišejo otrok v šulvereinske šole, kjer bi se navzeli sovraštva do slovenskega jezika. Slovenski otrok spada v slovensko šolo in nikamor drugam!“

K temu naj sledeče opomnimo: Hrastniške šolske razmere so bile svoj čas, kakor je splošno znano, take, da so se starši sramovali, ker se njih otroci niso ničesar naučili in so se celo pokvarili ter nahujkali. Temu se je moralo odpomagati. Z velikimi težavami se je torej nemško šolo ustanovilo, da se preskrbi vbogi deci primerni poduk in se ji da prilika, da si zasluži enkrat boljši kruh. Brez vsake agitacije se je vpisavalo v nemško šolo toliko otrok, da se jih je moralo mnogo zavrniti in da se je moralo letos še tretji razred narediti. Surovi, zahrbtni nasprotniki seveda od te ure naprej ni imel miru. Z najpodlejšimi in najsurovejšimi sredstvi (kakor so to i današnji plakati) je napadal šolo, — to šolo, ki se ne peča z nobeno politiko, temveč ki se briga edino za najvišji cilj vzgoje in izobrazbe. Višek nesramnih napadov si je seveda zopet naš „splošno priljubljeni“, od svojih slovenskih kmetov nagnani paša Roš privoščil. Le-ta je stavil v občinski seji predlog, da se naj v hrastniški slovenski šoli nemščino goji; ta predlog je bil tudi sprejet. Čudimo se zelo temu postopanju padlega moža, to pa tembolj, ker ostane v vseh ostalih šolah občine Trbovlje stari poduk. Gospodje hočejo nemški šoli konkurenco narediti in drugega nič. Ko bi postali vladarji situacije, bi izbacili popolnoma nemški poduk, kakor so to že storili. Roš in podrepaniki ne znajo drugače nego s hinavščino delovati! Sicer pa naj bode temu Rošu naznanjeno, da ne čutimo ničesar o neprijetnih razmerah, ki so baje po njegovi izpovedi nastale.

Nasprotno; odkar obstoji tu nemška šola, je počutimo zelo prijetno; to so rekli tudi kmetje, ki so pravi Slovenci. Upamo tudi, da se ljudje, ki s takimi lopovskiimi sredstvi ne bodejo dali prestrašiti in odtegniti od pota, po katerem zamisljujejo podati svoji deci boljše bodočnost. Ako jdenarj pa kaj gimpeljnov, ki bi se dali od Roša zaneskajljati, pa naj le grejo na lim...

K temu dopisu opomnimo še sledeče: Anedelj je Roš res izgubil zadnji sled sramote? Ali vstave, da so ga lastni pristaši vrgli iz županskega prestola? Ali ne ve, kaj mu je „Štajer“ svečas predbacival? Očisti se, Roš, in — molči! Tjatu molči, kajti drugače izveš še kaj!

## Novice.

**Resnična beseda.** Od katoliških duhovnikov pisani list „Das zvanzigste Jahrhundert“ prinese pred kratkim članek, kateremu posnemamo sledeče: „Vsed večnega jerebstva ostane polovica katoličanov celo svoje življenje nedoletna. V tem tiči raztresenost in slabost katoličanstva. Zato se je v klerikalnih krogih vedno le o napadih na vero govorilo; nikdar pa se ni iskalo vzroke tam, kjer se resnično nahajajo, namreč v — pomanjkanju značaja. Ničesar se ne stori, da bi se izobrazilo značaj. Odgovornost zato imata pač katehet in spovednik. Tako čujemo vedno le kaj o prostozidarijih ali brezvercih kot viru vsega zla; ja zakaj pa je toliko duhovniških zavodov in jezuitskih vzgojevališč, ako ne morejo svoje ovčice pred nevarnostjo obvariti? In ravno v deželah, kjer kar mgolgi od redovnikov — na Španskem, Francoskem, Avstrijskem in v Italiji — se je njih vzgojevalni zistem najmanj obnesel in so se odprla brezverstva vrata. V teh deželah se pusti otroke v starosti od 7 do 8 let že h sakramentom pri nezadoščujočem znanju in 2 do 3 letni otročiče se dostikrat že birmo (kar se resnično na Tirolskem godi), ker misli ljudstvo, da čimveč sakramentov ima dete v slučju smrti, tembolj zanesljivo pride v nebesa, pa če potem kaj razume ali ne. Napake v značaju, kakor laž, ovadustvo, hinavščina, strupenost se od katoliških duhovnikov ne graja toliko, kakor zamudo maše, molitve rožnega venca. Seveda, v mladosti navajeno, v starosti storjeno, — in tega, kar se Janezek ni naučil, tega se i Janez ne bode naučil.“ — Tako piše katoliški duhovnik v katoliškem listu. Mi podpisemo ta članek z obema rokama. Večini duhovnikov je več za politiko nego za pravo versko vzgojo!

## Iz Spodnje-Štajerskega.

**Nesramne laži** trobijo zdaj prvaški listi, bolje rečeno prvaške smrdljive cunje po svetu. Ptujčani so zdaj nakrat samo „razbojnik“, „tolovaji“, „ubijalci“ in bogve kaj še vse. Vraga, res je že, da se je teplo in sicer na obeh straneh. Ali kdo je temu vzrok? Vendar nikdo drugi nego prvaški hujskači, ki so hoteli prelivanje krvi. Sploh pa naj prvaki pomislijo svoje junaške čine v Ljubljani. Ali niso tam par posameznih Nemcev brezsravno z nožmi napadali? Ali niso v kazino na nemške ženske streljali? In to pod zaščito bivšega agenta Hribarja! Sploh povemo enkrat za vselej: prvaški kranjski hujskači nimajo na Štajerskem ničesar opraviti. Zdjaj pa hočejo prvaki z gorostasnimi lažmi opehariti javnost, kakor so opeharili duševno vboje svoje petolizce. Najpodlejša laž je pač ona o romarskem križu. Prvaške cunje lažejo namreč, da so ljudje na kolodvoru napadli dole romarje, jim vzeli križ itd. Naš urednik Linhart je bil takrat ravno poleg in on ter stotero drugih prič lahko s prisego pred sodnijo dokaže, da ni nikdo križa niti dotaknil. Nasprotno: Linhart in drugi so stopili tja, da bi vsakomur branili, napraviti kakšno neumnost. Tudi nobeden romarjev ni bil tepen. Saj se vendar v, da se ni šlo proti slovenskemu kmetu, temveč le proti tistim fanatičnim, zločinskim hujskačem, ki hočejo ravno slov. kmetu kožo čez usesa potegniti. — Druga laž je, da se je zelo ragozniškemu Brenčiču iz žepa 260 kron. Brenčič ni nič izgubil, pač pa še pridobil; pridobil jih je namreč po buči za svoje brezvestno hujskanje. Zakaj neki bi nosil ta pretepač Brenčič 260 kron seboj? Dva revolverja je imel ta poštenjak seboj, to je res. 260 kron pa si

**Št. Janž v Rožni dolini.** Okrajni shod brambovcv se je tukaj vršil v nedeljo 13. t. m. ob obširnem obiskovanju. Udeležilo se je shoda 10 prostovoljnih požarnih bramb z 170 mož. Od šole proč so marširali združeni do „Spritzenhausa“, tam jih je pozdravil okrajni načelnik gasilcev g. Jos. Krasnik s slovesnem nagovorom, pri katerem se je tudi primerno spomnjal 60 letnega jubileja vlade našega presvitlega cesarja, ki je bil vedno prijatelj gasilnim društvam. Domači nadučitelj Anton Marinec se je zahvaloval prebivalstvu za prijazni sprejem in oklanje vasi ter požarnim brambovcem za obširno obiskovanje. Deželni načelnik Jožef Berger, ki je prihitel iz Celovca, da obišče tovarise v Rožu, je bil burno pozdravljen ter je pozdravljal vse udeležence z lepim nagovorom. Prijazne zale deklice so metale iz okenj pušcelce in rože ter znani Svecani so prav „flisek“ godili. Gasilna vaja je pokazala, da je St. Janška bramba prav dobro izveščana. Deželni načelnik je to javno pripoznal. Pri „Obiju“ se je potem vršila seja zastopnikov. Pri „Tišlarju“ pa je bila veselica. Prav zadovoljni so se vračali tuji brambovci domu.

## Naš koledar.

Naznanili smo že cenjenim prijateljem in somišljenikom, da izide i letos naš

## „Štajerčev kmetijski koledar“.

Glede vsebine bode čisto gotovo lanskega še prekosil. Najboljši gospodarji na spodnjem Štajerskem in Koroškem so nam že obljubili, da bodejo sodelovali. Priobčili bodedo torej v letošnjem koledarju gospodarske članke prve vrste. Vsakdo bode imel lep dobiček od teh člankov. Kajti danes smo pač vsi v tem na jasnem, da mora i kmet čimveč znati. Edino z znanjem si zamore kmet zboljšati svojo bodočnost. Poleg gospodarskih prinesli bodedo v koledarju i druge zanimive, večidel statistične članke. Tako hočemo kmetu in sploh delavnemu ljudstvu pokazati, kako stoje razmere po svetu, kakšni napredek je povsod opazovati, kako se ravno najubožnejše sloje najbolj izkorišča. Za zimske večere bodedo prinesli celo vrsto lepih povesti, ki bodejo podale zanimive slike iz ljudskega življenja. Nadalje omenimo, da bode obsegal koledar popolni kalendarij, nadalje seznamek vseh sejmov na Štajerskem in Koroškem ter v sosednih važnih deželah, noticne listke in poštni ter brzojavni tarif. Preskrbeli smo tudi, da bode koledar lepo okrašen z mnogimi slikami. Vse to bode prinašal naš „kmetijski koledar“. Viskost cene ne bode občutno preseгла lansko. Velikost pa bode prekosila lansko in ravno tako bode vsebina še večja ter izbornejša. Upamo torej, da se bode nahajal v vsaki napredni kmetijski, obrtniški ali delavski hiši

## naš koledar.

Teh par vinarjev lahko vsakdo plača! Zato